

زندگی روزمره در اسپانیای دورهٔ تفتیشِ عقاید

جیمز ام. آندرسن

سعید درودی

www.ketab.ir



مؤسسهٔ انتشارات نگاه

تأسیس: ۱۳۵۲

سرشناسه	: اندرسن، جیمز ماکسول، ۱۹۳۳ - م.
عنوان و نام پدیدآور	: زندگی روزمره در اسپانیای دوره تفتیش عقاید / جیمز ام. اندرسن مترجم: سعید درودی؛ ویراستار: پروین حیدری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات نگاه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۵۶۸ ص:؛ رقعی
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۷-۱۶۸-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان اصلی	: Daily life during the Spanish Inquisition, 2002.
موضوع	: تفتیش عقاید -- اسپانیا -- مسیحیت -- اوضاع اجتماعی
شناسه افزوده	: درودی، سعید، ۱۳۳۷ -، مترجم
رده بندی کنگره	: BX۱۷۳۵
رده بندی دیویی	: ۹۴۶/۰۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۷۴۳۷۸۷

زندگی روزمره در اسپانیای دوره تفتیش عقاید

جیمز ام. آندرسن

سعید درودی

ویراستار: پروین حیدری

نمونه خوان: یاسمین بناخیری

صفحه آرا: اکرم زنوبی

چاپ اول: شهریور ۱۴۰۰ - شمارگان: ۵۰۰ نسخه

لیتوگراف: آرمین حاجپ - چاپ: شاهین

صحافی: سادات

شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۲۶۷-۱۶۸-۶



مؤسسه انتشارات نگاه

حق چاپ محفوظ است.

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

بین خیابان فخر رازی و خیابان دانشگاه، پلاک ۶۳، طبقه ۵

تلفن: ۱۲ - ۶۶۹۷۵۷۱۱، تلفکس: ۶۶۹۷۵۷۰۷

فروشگاه: خیابان کریمخان، بین ایرانشهر و ماهشهر، پلاک ۱۴۰

تماس: ۸۸۴۹۰۱۳۸ - ۸۸۴۹۰۱۹۵

negahpub1@gmail.com

● www.negahpub.com ● negahpub ● newsnegahpub

فهرست مندرجات

۹	 سپاسگزاری
۱۱	 رویدادها به ترتیب تاریخ
۲۱	 پیشگفتار
۲۵	 فصل ۱ دوران اولیهٔ اسپانیای مدرن
۵۵	 فصل ۲ صحنهٔ سیاسی
۸۱	 فصل ۳ صحنهٔ اجتماعی
۱۱۵	 فصل ۴ کلیسا
۱۳۹	 فصل ۵ دیوان تفتیش عقاید
۱۸۵	 فصل ۶ یهودیان و نوکیشان
۲۱۷	 فصل ۷ مسلمانان و مورسجونان
۲۴۷	 فصل ۸ دربار
۲۶۹	 فصل ۹ زندگی شهری
۲۹۵	 فصل ۱۰ زندگی روستایی
۳۱۹	 فصل ۱۱ زندگی خانوادگی
۳۳۷	 فصل ۱۲ پوشاک و مد
۳۶۱	 فصل ۱۳ خوراک
۳۸۷	 فصل ۱۴ هنرها و سرگرمی‌ها
۴۳۱	 فصل ۱۵ زندگی نظامی
۴۶۵	 فصل ۱۶ آموزش و تحصیل
۴۹۵	 فصل ۱۷ بهداشت و دارو
۵۳۱	 ضمیمه‌ها ضمیمهٔ «آ» پادشاهان اسپانیا در دورهٔ تفتیش عقاید
۵۳۳	 ضمیمهٔ «ب» منابع اطلاعات
۵۴۱	 واژه‌نامه
۵۴۵	 کتابشناسی
۵۵۱	 یادداشت‌ها
۵۶۱	 نمایه

پیشگفتار

«دیوان تفتیش عقاید اسپانیا» در ۱۴۷۸ تأسیس و در ۱۸۳۴ برچیده شد. این «دوره» سه و نیم قرن از تاریخ اسپانیا را به خود اختصاص داد و طی آن، این کشور از «شرایط قرون وسطایی» بیرون آمد و به «دوران مدرن» گام نهاد. به همین جهت، سده‌های شانزدهم و هفدهم را معمولاً «دوران اولیهٔ اسپانیای مدرن» می‌نامند. اسپانیا سرزمینی «غیر صنعتی» بود که اقتصادش بر پایهٔ «کشاورزی» قرار داشت و جامعه‌اش از «طبقات مختلف» تشکیل می‌شد. در طول این سیصد و پنجاه سال، زندگی در چنین سرزمینی به چه چیز شباهت داشت؟ اسپانیا، در واقع، از بقیهٔ اروپا جدا افتاده بود؛ از نواحی گوناگونی شکل گرفته بود که تفاوت سیاسی بسیاری با هم داشتند؛ و دولت مستقر در مادرید می‌کوشید این مناطق متفاوت را «یکپارچه» کند و زیر لوای «یک حکومت» قرار دهد. اسپانیایی‌ها ملتی بودند «شکوفا» و «رو به رشد» که سعی داشتند به هر وسیله‌ای که شده، تفاوت‌های نژادی و فرهنگی میان خویش را از بین ببرند؛ اما در همان حال، «امپراتوری» ای جهانی به وجود آوردند که «خورشید در آن غروب نمی‌کرد» ولی سرانجام، «تکه‌تکه» و متلاشی شد. در این سرزمین، «کلیسا»یی نیرومند وجود داشت که در صدد بود «وحدت مذهبی» پدید آورد و برای رسیدن به این «وحدت»، کاملاً آماده بود که سایر چیزها را فدا کند. در طول این سه و نیم قرن، «دیوان تفتیش عقاید» چنگال‌های متعدد و

آزمند خود را در سراسر اسپانیا گسترانید و بازجویی‌ها و اقداماتش، اندک‌اندک، ترس و وحشتی ژرف در دل جمعیت این کشور آفرید.

دربار، نهادهای سیاسی و اجتماعی، قوانین، آموزش و پرورش، اصول آداب و معاشرت، مُد، فناوری و دیگر بخش‌های جامعه پیوسته متحول می‌شدند و این دگرگونی‌ها، به شکل‌های گوناگون، بر زندگی روزمرهٔ شهروندان تأثیر می‌گذاشت، ولی از دیگر سو، مضامینی هم بودند که در زندگی مردم «عواملی نیرومند» به شمار می‌آمدند، از قبیل اعتقادات مذهبی محکم، یهودستیزی^۱ و بیگانه‌هراسی^۲.

چارچوب و ساختار کلی جامعه با «سرعتی اندک» روبه تحول می‌رفت و در طول بخش اعظم این دوره «سیصد و پنجاه ساله»، بسیاری از بخش‌های جامعه تقریباً «ثابت» و «بدون تغییر» باقی ماندند. طبقهٔ کشاورز نمی‌توانست سطح زندگی‌اش را به سرعت بهبود بخشد؛ طبقات فرادست ثروت کشور را تحت کنترل خود گرفته بودند و «پادشاه» و نهادهای وابسته‌اش^۳ نیز، در مسائل دادگستری و سیاست خارجی، بالاترین مرجعیت را داشتند. کلیسای کاتولیک رومی^۴ که نهادهای نیرومند بود و دربارهٔ همه چیز اظهار عقیده می‌کرد، در این مورد نیز تصمیم می‌گرفت که مردم چگونه رفتار کنند و چگونه بیندیشند و اگر اندیشان^۵ را با بازوی اجرایی‌اش سرکوب می‌کرد؛ این بازوی اجرایی همانا نهاد مقدس دیوان تفتیش عقاید بود که در تاریخ بشریت، از نهادهایی است که سایه‌ای تاریک و درازمدت بر آرمان‌های بشردوستانه^۶ افکند. دیوان تفتیش عقاید بر مبنای قوانینی ویژه فعالیت می‌کرد. این قوانین را شاه، پارلمان یا کلیسا تعیین نمی‌کردند، نهاد مقدس این قوانین را وضع می‌کرد و این نکته به خوبی نشان می‌دهد که دیوان تفتیش عقاید چه قدرت مهیبی داشت. دورهٔ سلطهٔ نهاد مقدس برای عده‌ای لذت بخش بود، ولی برای دیگران تاریک و منحوس شمرده می‌شد.

1. anti-Semitism

2. xenophobia

3. Roman Catholic Church

4. non-conformist

5. humanitarian ideals